

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

3.

KURIER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 8-го Января — 1837 — Wilno. Piątek. 8-go Stycznia.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

В И Л Н А.

Господинъ Виленскій Военный Губернаторъ и Гродненскій, Бѣлостокскій и Минскій Генералъ-Губернаторъ, Генералъ-Адъютантъ Князь Долгоруковъ.

Усердное и неутомимое содѣйствіе, оказываемое вами съ самаго преобразованія училищной части въ ввѣренныхъ вамъ губерніяхъ, быстрые успѣхи, которыми сопровождаются совокупные ваши съ Министерствомъ Народнаго Просвѣщенія труды и ваше ревностное стремленіе къ цѣли, сообразно съ Моєю Волею опредѣленной, обратили на себя Мое особенное вниманіе. — Изъявляя вамъ за столь отличное исполненіе Моихъ предначертаній, Мою совершенную благодарность, Я надѣюсь, что и впредь буду находить въ дѣйствіяхъ высшаго мѣстнаго Начальства постоянное соглашеніе съ видами и дѣйствіями Министерства, долженствующее служить залогомъ дальнѣйшаго развитія системы народнаго образованія, приложенной къ краю, вашему управленію ввѣренному.

Пребываю къ вамъ навсегда благосклоннымъ.

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:

Въ Ст.-Петербургѣ.
18-го Декабря 1836 года.

„НИКОЛАЙ“

Объявленіе.

Въ слѣдующій понедѣльникъ т. е. 11-го числа, въ домѣ Г. Линевицовой состоящемъ на Замковой улицѣ подъ № 96 будутъ продаваться съ публичнаго торга конфискованные товары, какъ то: енотовья шкуры, голандскіе полотна, скатерти длиною въ 4½ и въ 9 аршинъ съ салфетками отличной доброты, кисей и бумажныя передники съ затканными узорами. Желашіе покупать сіи товары, благоволять прибыть въ оный домъ вышеозначеннаго числа въ 10 часовъ утра. (29)

Санктпетербургъ, 1-го Января.

Государственный Совѣтъ въ соединенныхъ Департаментахъ Экономіи и Военномъ и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ представленіе Министра Финансовъ, относительно перезалога имѣній въ банковыхъ установленіяхъ, и имѣя въ виду воспособленіе чрезъ сіе заемщикамъ въ хозяйственныхъ ихъ оборотахъ; *миѣніемъ положилъ:* 1.) Дозволить заемщикамъ банковыхъ установленій, въ томъ числѣ и Сохранной Казны Опекунскихъ Совѣтовъ, перезаложить въ оныхъ недвижимыя населенныя имѣнія, исключая горнозаводскія и фабричныя, съ новаго срока по свидѣтельствамъ Гражданскихъ Палатъ, выданнымъ по 8 переписи, съ тѣмъ, чтобы изъ причитающейся къ выдачѣ новой ссуды удержанъ былъ

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

W I L N O.

Panie Wileński Wojenny Gubernatorze, Grodzieński, Białostocki i Miński Jenerał-Gubernatorze, Jenerał-Adjutancie Xigże Dothorukow.

Gorliwa i niezmordowana pomoc, okazywana przez was od czasu nowego urzędzenia wydziału szkolnego w powierzonych wam Guberniach, szybkie postępy, którym towarzyszą wspólne wasze z Ministerjum Narodowego Oświecenia prace, i gorliwa wasza dążność ku celowi, zgodnie z Moją wolą wskazanemu, zwróciły na siebie szczególną Moją uwagę. — Oświadczając wam za tak odznaczające się wypełnienie Moich zamiarów, zupełną Moją wdzięczność, mam nadzieję, że i w przyszłym czasie, będę znajdował w działaniach wyższej miejscowej Zwierzchności stateczną zgodność z widokami i czynnościami Ministerjum, która powinna służyć rękojmią dalszego rozwinięcia systematu narodowego ukształcenia, zastosowanego do kraju, waszemu zarządowi powierzonego.

Zostaję ku wam na zawsze przychylnym.

Na autentyku Własną Jego Cesarskiej Mości ręką podpisano:

St. Petersburg.
18-go Grudnia 1836 roku.

„НИКОЛАЙ“

Ogłoszenie.

W następujący Poniedziałek t. j. dnia 11 w domu Pani Liniwiczowej położonym na Zамковой ulicy pod № 96, będą się предаwały z publicznego targu skonfiskowane towary jako to: skóry enotowe, płótna holenderskie, obrusy długości 4½ i 9 arsz. z serwetami w wyborowym gatunku, muslin i bawełniane fartuchy z tkanymi wzorami. Zyczący kupić takowe towary, zechcą przybyć do pomienionego domu w wyżej wyrażonym d. na godzinę 10 z rana. (29)

Санкт-Петербург, дня 1-го Стычня.

Рада Паństwa, на Поłączonych Департаментахъ Экономіи и Воысковымъ и на Пowszechnémъ Zebraniu, rozpatrzywszy przedstawienie Ministra Skarbu, względemъ ponowienia ewikcyi majątkówъ w Bankowychъ установieniachъ, i mającъ na celu dopomożenie przezъ to dłużnikomъ w gospodarskichъ ichъ obrótachъ, *przezъ opinię postanowiła:* 1) Dозволіć dłużnikomъ Bankowychъ установіen, w tey liczbie i Zachowawczey Kassy Radъ Opiekunichъ, ponowić ewikcyę nieruchomości osiedlonychъ majątkówъ, wyłączaјacъ należące do zakładówъ górniczychъ i fabrycznychъ, od nowego terminu podługъ świadectwъ Izby Cywilnychъ, po ósmymъ popisie ludności wydanychъ, z zastrzeżeniemъ, ażeby z przypadającej do wydania nowej pożyczki zatrzymany byłъ długъ pierwszy i wypła-

прежній долгъ и уплачена установленная премія, и чтобы при таковомъ перезалогѣ наблюдался порядокъ для новыхъ ссудъ установленный. 2.) Дозволеніе сіе распространить и на тѣхъ изъ заемщиковъ, которые прежде сего получили дополнительную ссуду подъ прибылью по 8 переписи души. И 3.) За тѣмъ переводъ займовъ изъ Заемнаго Банка въ другія Кредитныя установленія и обратно изъ оныхъ въ Банкъ воспретить. На подлинномъ собственною Его Императорскаго Величества рукою написано: „*Быть по сему.*“ Въ С. Петербургѣ. 11-го Ноября 1836 года.

— Государственный Советъ въ соединенныхъ Департаментахъ Экономіи и Законовъ и въ Общемъ Собраніи, разрѣшивъ частный случай о производствѣ изъ Заемнаго Банка 5% на капиталъ, пожертвованный Тамбовскимъ Дворянствомъ для содержанія въ Тамбовѣ двѣичьяго Института, обратился за тѣмъ къ общему вопросу, о томъ: должно ли и впредь оставаться въ своей силѣ существовавшее доселѣ правило, по коему какъ собственные капиталы Приказовъ Общественнаго Призрѣнія, такъ и имѣющіе предназначенное употребленіе, пользуются изъ банковыхъ установленій пятымъ процентомъ? Принявъ въ уваженіе, что помянутое изытіе въ пользу Приказовъ последовало тогда, когда количество обращающихся въ Банкахъ капиталовъ не было еще столь значительно, какъ въ настоящее время; что не всѣ капиталы, собственно Приказамъ принадлежащіе, или имѣющіе предназначенное употребленіе, могутъ отнесены быть къ разряду тѣхъ, съ которыхъ проценты сполна обращаются на извѣстный предметъ благотворительности, и что въ случаѣ пожертвованій, дѣлаемыхъ частными лицами, отъ нихъ самихъ должно зависѣть вносить таковой именно капиталъ, съ котораго бы сумма установленныхъ для вкладчиковъ процентовъ равнялась суммѣ предполагаемыхъ издержекъ, не основывая расчетовъ своихъ на надеждѣ прибавочнаго процента, — Государственный Советъ призналъ нужнымъ, для облегченія Банковъ и вмѣстѣ съ тѣмъ для побужденія самихъ Приказовъ къ выгоднѣйшему разрѣшенію ихъ капиталовъ, допустить нѣкоторое ограниченіе въ предоставленномъ послѣднимъ правѣ пользоваться излишнимъ процентомъ, и на семъ основаніи *мнѣніемъ положило*: статью 253 Св. Учреж. и Устав. Государ. Кред. Установ. (т. XI.) измѣнить въ слѣдующемъ видѣ: „изъ сего изымаются: 1.) капиталы Эзельскаго крестьянскаго Банка, капиталы Ярославскаго дома призрѣнія ближнихъ и капиталы Приказовъ Общественнаго Призрѣнія слѣдующихъ родовъ: а.) собственно Приказамъ принадлежащіе, или имѣющіе предназначенное употребленіе, поступившіе въ Банкъ по день утвержденія настоящихъ правилъ; и б.) съ сего числа внесенные въ Банки собственные же капиталы Приказовъ, съ которыхъ сумма ежегодныхъ процентовъ вся сполна предназначена, или на содержаніе богоугодныхъ заведеній вообще, или на какой либо отдѣльный предметъ благотворительности въ особенности. 2.) Капиталы, преданные изъ другаго какого либо кредитнаго установленія для поддержанія оборотовъ и капиталы Сохранной Казны, въ Банкѣ обращающіеся. На первые капиталы Банкъ платить по пяти, а на вторые по четыре съ половиною процента.“ На подлинномъ собственною Его Императорскаго Величества рукою написано: *Быть по сему.*“ Въ Царскомъ Селѣ. 4 Ноября 1836 года. (С. В.)

Шелководство въ Москвѣ.

Мы имѣли случай упоминать о предпріятіи Московскаго Общества Сельскаго Хозяйства, о разведеніи въ Москвѣ шелковицъ и о добычаніи самаго шелка, — предпріятіи, имѣвшемъ дѣлю не столько прямыхъ, коммерческихъ выгоды, сколько виды, такъ сказать, учебные, — ознакомленіе нашихъ фабрикантовъ шелковыхъ издѣлій съ процессомъ добычанія первоначальнаго матеріала ихъ мануфактуръ. Въ 4-й книгѣ Земледѣльческаго Журнала на 1836 годъ помѣщена любопытная статья о успѣхахъ сего предпріятія. Извлекаемъ отсюда нѣкоторыя свѣдѣнія.

Въ прошедшемъ году былъ первый и весьма удачный опытъ шелководства въ Москвѣ: болѣе 500 коконовъ выведены смотрителемъ Общества С. Хозяйства г. Юдицкимъ. Многіе не хотѣли даже вѣрить возможности шелководства въ Москвѣ — и это ихъ удивило; другіе стали доказывать, что путовые деревья не будутъ у насъ расти, особенно шпалерами и проч. и проч., словомъ, встрѣтилось множество затрудненій на словахъ, множество возраженій, страшавшихъ шелководство продолжительными, жестокими морозами зимы, отъ которыхъ и ртуть замерзала, и дѣйствительно всѣ плодовые сады пострадали. Сверхъ того нынѣшнею весною, бывшими въ Маѣ мѣсяцѣ морозами, уничтожены даже кленовыя

cone установленныя преміи, и чтобы при такомъ повтореніи заевикционованіи zachowywany był porządek dla nowych pożyczek ustanowiony. 2) Dozwolenie to rozciągnąć i na tych dłużników, którzy dotąd otrzymali dodatkową pożyczkę na przybyłe podług 8-go popisu dusze. I 3) A zatém przenos pożyczek z Banku Pożyczkowego do innych Kredytowych ustanowień i nawzajem z nich do Banku zabronić. Na autentyku Własną Jego Cesarskiej Mości ręką napisano: „*Ma być podług tego.*“ W St. Petersburgu 11-go Listopada 1836 roku.

— Rada Państwa na połączonych Departamentach Ekonomii i Praw i na Powszechném Zebraniu, rozwiązawszy prywatne zdarzenie o wydawaniu z Pożyczkowego Banku 5% na kapitał, ofiarowany przez Dworzaństwo Tambońskie na utrzymanie w Tambowie Instytutu pańien, przystąpiła potem do powszechnego zapytania, o tѣm: czyli i na przyszłość ma pozostać w swej mocy istniejące dotąd prawidło, podług którego tak własne kapitały Urzędów Powszechnego Opatrzienia, jako i mające naznaczone użycie, pobierają z bankowych ustanowień piąty procent? Rozważywszy, iż pomieniony wyjątek na rzecz Urzędów Powszechnego Opatrzienia nastąpił wtedy, kiedy ilość będąca w obrocie w Bankach kapitałów, nie była jeszcze tak znaczną, jak w czasie teraźniejszy; że nie wszystkie kapitały, właściwie do Urzędów Pow. Op. należące, albo mające przeznaczone użycie, mogą być odniesione do rzędu tych, od których procenta zupełnie są obracane na wiadomy przedmiot dobroczynności, i że w zdarzeniu ofiar, przez prywatne osoby czynionych, od nich samych powinno zależeć wnoszenie takiego mianowicie kapitału, od któregoby summa ustanowionych dla lokatorów procentów równała się summie zamierzonych wydatków, nie opierając swoich rachunków na nadziei dodatkowego procentu, — Rada Państwa uznała za potrzebę, dla ulżenia Bankom i przytѣm dla pobudzenia samych Urzędów Powszechnego Opatrzienia do korzystniejszego umieszczenia ich kapitałów, dozwolić pewnego ograniczenia, w zostawionym ostatnim prawie pobierania wyższego procentu, i na tѣm podstawie *przez opinię postanowiła*: artykuł 253 Połączenia Urzędów i Ustaw Kredytowych Ustanowień (T. XI) odmienić w sposób następujący: „Od tego wyłącza się: 1) Kapitały Ezelskiego Banku włościańskiego, kapitały Jarosławskiego domu Opatrzienia bliźnich, i kapitały Urzędów Powszechnego Opatrzienia rodzajów następujących: a) właściwie do Urzędów Pow. Op. należące, albo mające przeznaczone użycie, wezbrane do Banku do dnia zatwierdzenia niniejszych prawideł; i b) z tѣj liczby wniesione do Banku także własne kapitały Urzędów Pow. Op., od których cała summa corocznych procentów zupełnie przeznaczona, albo na utrzymanie dobroczynnych zakładów w powszechności, albo na jakikolwiek oddzielny dobroczynny przedmiot w szczególności. 2) Kapitały, przeniesione z jakiegokolwiek kredytowego ustanowienia dla zasilenia obrotów i kapitały Zachowawczej kassy, będące w obrocie w Banku. Od pierwszych kapitałów bank płaci pięć, a od drugich cztery i pół procentów.“ Na autentyku Własną Jego Cesarskiej Mości ręką napisano: „*Ma być podług tego.*“ W Carskim Siole. 4 Listopada 1836 roku. (G. S.)

Jedwabnictwo w Moskwie.

Mieliśmy już zdarzenie namienić o przedsięwzięciu Moskiewskiego Towarzystwa Gospodarstwa Wiejskiego, celem zaprowadzenia w Moskwie drzew morwowych i zbierania jedwabiu; — przedsięwzięciu, którego celem nie tak proste handlowe zyski, jako raczej widoki, które nazwaćby można naukowemi; — oznajmienie naszych fabrykantów jedwabnych wyrobów z processem zbierania najważniejszego materiału ich rękodzielni. W 4-tym poszycie Tygodnika Rolniczego na rok 1836 znajduje się ciekawy artykuł o postępach tego przedsięwzięcia. Wyumujemy ztamtąd niektóre wiadomości:

W przeszłym roku odbyła się pierwsza i nader pomyślna próba jedwabnictwa w Moskwie: więcey 500 kokonów wyprowadzono przez Dozorcę Towarzystwa Gospodarstwa Wiejskiego P. Judyckiego. Wielu nie chciało nawet wierzyć o możliwości chowu jedwabników w Moskwie — i to właśnie ich zadziwiło; inni starali się dowieść, że morwowe drzewa nie będą u nas rosły, mianowicie w szpalerach i t. d. i t. d., słowem: napotkano wiele trudności w rozprawach, i mnóstwo zdań, grożących jedwabnictwu długimi i ostremi mrozami zimy, od których i żywe srebro zamarzało, jakoż i rzeczywiście wszystkie owocowe ogrody ucierpiały. Nadto teraźniejszej wiosny, od byłych w Maju mrozów, zostały zniszczone klonowe gaje, i zwarzone li-

мѣстахъ источники минеральныхъ жѣлезныхъ водъ, отправленныхъ въ Харьковскій Университетъ для разложенія; и вообще по замѣчаніямъ Гг. Профессоровъ можно надѣяться къ открытію и самаго каменнаго угля, или лигнита. (изъ Жур. Мин. Внутреннихъ Дѣлъ.)

Варшава, 1-го Января.

Его Императорско-Королевское Величество постановленіемъ отъ 4-го (16) Декабря прош. г. всемилостивѣйше пожаловать изволилъ, Генералу отъ Инфантеріи, Генералъ-Адъютанту Графу Толу имѣніе Унеевъ съ принадлежностями, состоящее въ округѣ и Воеводствѣ Калинскомъ, доставляющее чистаго годоваго дохода 30,000 зл. поль.

— Вчерашняго числа совершенъ обрядъ рукоположенія Его Выс. Преос. Страшинскаго, Епископа Августовскаго.

— Для продолженія извѣстій о распространеніи холеры, приводится во всеобщее свѣдѣніе, что со времени появленія этой болѣзни въ Варшавѣ, заболѣло до сегодняшняго числа лицъ обоюбого пола 46, изъ нихъ умерло 22, выздоровѣло 17, остается больныхъ 7. (Г. С.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Австрія.

Вѣна, 31-го Декабря.

Герцогъ Салернскій вчера по утру съ супругою отправился въ Тридентъ.

— Последняя Константинопольская почта не доставила ничего новаго. Морская язва не перестаетъ тамъ свирѣпствовать; впрочемъ замѣчено, что она нѣсколько уменьшилась.

— Съ нѣкотораго времени въ Пестѣ издается рукописная газета на Венгерскомъ языкѣ. Издателемъ оной одинъ Адвокатъ, который, отдастъ переписывать экземпляры своей газеты, по числу подписчиковъ. Главный предметъ сей газеты совѣщанія комитатовъ. Хотя она довольно дорога, впрочемъ имѣетъ болѣе ста подписчиковъ. (Г. С.)

Франція.

Парижъ, 30-го Декабря.

Слухъ о болѣзни Папы произошелъ отъ того, что изъ Болоніи вызванъ наскоро одинъ знаменитый медикъ въ Римъ.

— Принцъ Жоанвилльскій вскорѣ отправится на линійный корабль *Геркулесъ*, состоящій подъ командою Капитана Каси, чтобы исправлять должность корветнаго Капитана во всѣхъ обязанностяхъ службы, какъ бы онъ былъ другой Капитанъ. Слышно, что сей корабль оставивъ Тулонъ въ Маѣ, по совершеніи второй экспедиціи въ Константинополь, отправится въ Бразилію.

— *Мониторъ* отъ 25 ч. с. м. напечаталъ официальное объявленіе о независимости Южнаго Пера, изданное 17 Марта. Это объявленіе, есть нѣкоторымъ образомъ признаніе новой области, состоящей изъ провинцій: Ареквино, Аякухо, Куццо и Пуно. Главою правленія Генералъ *Санта-Крузъ* съ званіемъ Покровителя.

— Во всѣхъ собраніяхъ теперь возбуждены страсти. Собранія высшаго дворянства упрекаютъ Маршала *Клозеля* за его поступки съ Генераломъ *Рини*, ибо невѣроятно, чтобы *Рини* сдѣлался трусомъ, хотя и невозможно его оправдать въ нарушеніи дисциплины. Собранія *du juste milieu* неблагопріятствуютъ Маршалу, по причинѣ оппозиціоннаго духа. Собранія *умѣренной партіи* коихъ главою Г. *Тьеръ*, желаютъ спасти Маршала и уронить Доктринеровъ.

— Министерскіе журналы утверждаютъ, что Министры готовы во время засѣданій Палаты вооружиться противъ Г-на *Тьера* и Маршала *Клозеля*. На счетъ перваго, они рѣшились въ случаѣ нужды, обнаружить нѣкоторыя ошибки, во время его правленія; касательно же другаго, они имѣютъ собственноручныя его письма, коими надѣются защитить себя отъ всякой отвѣтственности.

— Изъ Тулона 20 Декабря отправлено уже 8 компаній вновь комплектованныхъ Африканскихъ стрѣлковъ въ Бону. Это сборъ охотниковъ изъ разныхъ полковъ.

— *Constitutionnel* утверждаетъ, что не смотря на усиленные требованія, Маршалъ *Сультъ* не хочетъ вступить въ Доктринерское Министерство. Полагаютъ, что въ случаѣ, если нынѣшнее Министерство будетъ распущено, Маршалъ приметъ должность Президента Совѣта.

— *Nouvelle Minerve* слѣдующимъ образомъ извѣщаетъ о недоразумѣніяхъ Лондонскаго и Парижскаго Кабинетовъ: „Въ политикѣ наиболѣе занимаются теперь дипломатическою нотою препровожденною Г-ну *Моле* отъ Лорда *Пальмерстона*. Содержаніе оной частию есть слѣдующее: „Предъ открытіемъ Парламента, Англійскій Кабинетъ непремѣнно долженъ знать свои отношенія къ Франціи. Между обоими покрови-

мѣстцахъ зрѣдѣ минеральныхъ водъ жѣлезныхъ, которые послано до Университету Чарковскаго для разбору; и въ общности подлугъ уагъ РР. Профессоровъ, можна сія сподзiewać одкрыція і самыхъ вѣгли каміенныхъ. (z *Dzien. Min. Spr. Wew.*)

Варшава, д. 9 Января.

Его Цесарско-Кролевска Моść постановленіемъ з дня 4 (16) Grudnia r. z. Naymѣлѣшчійwіey nadać raczył Jeneratowi piechoty Jeneratowi-Adjutantowi, Hrabie-*mu Toll*, dobra Uniejów z przyległościami, w obwodzie i województwie Kaliskim położone, czyniące czystego dochodu rocznie złp. 30,000.

— W dniu wczorayszym odbył się obrzęd religijny poświęcenia JW. JX. *Straszyńskiego*, Biskupa Augustowskiego.

— W kontynuacyi ogłoszenia o cholery podaje się do wiadomości publiczney, iż od daty zjawienia się tey choroby w Warszawie, zachorowało do dnia dzisiejszego obojey płci osób 46, z tych umarło 22, wyzdrowiało 17, pozostaje chorychъ 7. (Г. С.)

WIAOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Austria.

Wiedeń, dnia 31. Grudnia.

Xiąże *Sulerno* wyjechał wczora rano z dostojną małżonką do Trydentu.

— Ostatnia poczta Stambulska nic nowego nie przyniosła. Morowa zaraza nie przestaje tam czynić zniszczeń swoich, uważano w niej jednak niejaki zmniejszenie.

— Od niejakiego czasu wychodzi w Peszcie gazeta pisana w języku Węgierskim. Wydawcą teyże jest pewien adwokat, szlachcic, który każe swej gazety tyle przepisywać exemplarzy, ile ma prenumeratów. Głównym przedmiotem tego pisma są narady komitetów. Chociaż jest dosyć droga, liczy jednak więcej stu abonentów. (Г. С.)

Francia.

Paryż, dnia 30-go Grudnia.

Pogłoska o chorobie Papieża urosła ztąd, że z Bononii wezwano śpiesznie pewnego znakomitego lekarza do Rzymu.

— Xiąże *Joinville* uda się wkrótce na pokład linowego okrętu *Herkules*, zostającego pod rozkazami Kapitana *Casy*, ażeby pełnić obowiązki Kapitana korwetowego we wszystkich szczegółach służby jako drugi Kapitan. Stychać, że ten okręt uda się na stanowisko w Brazylii, opuszczając Tulon dopiero w Maju, po ukończeniu drugiej wyprawy do Konstantyny.

— *Monitor* z d. 25 b. m. umieścił uroczyste oświadczenie niezawisłości Południowego Peru, datowane d. 17 Marca. To umieszczenie jest niejako uznaniem nowego kraju, składającego się z prowincy: Arequipa, Ayacucho, Cusco i Puno. Na czele Rządu jest Jenerał *Santa Cruz* z tytułem Protektora.

— Wszystkie namiętności salonów są teraz w ruchu. Salony wyższej szlachty ganią Marszałka *Clauzel* z powodu postępu jego względem Jenerała *Rigny*; albowiem nie jest prawdą, żeby *Rigny* dopuścił się tchórzostwa, chociaż nie można go uniewinnić od zarzutu uchybienia karność. Salony *du juste milieu* niezyczliwe są Marszałkowi z przyczyny ducha opozycyjnego. Salony *du tiers parti*, w których P. *Thiers* rezy prowadzi, chcą Marszałka ratować, a doktrynerów do upadku przymusić.

— Ministeryalne dzienniki zapewniają, że Ministrowie są przygotowani na czas posiedzeń Izby do walki z Panem *Thiers* i Marszałkiem *Clauzel*. Co do pierwszego, postanowili, gdyby się tego potrzeba okazała, wykryć niektóre błędy za jego zarządu popełnione; co do drugiego, są w posiadaniu jego własnoręcznych listów, któremi od wszelkiej odpowiedzialności załonić się mają nadzieję.

— Z Tulonu wystano już na d. 20 Grudnia, 8 kompanij nowo-utworzonych strzelców afrykańskich do Bony. Jestto zbior ochotników z rozmaitych półków.

— *Constitutionnel* twierdzi iż mimo najmocniejszych nalegań, Marszałek *Soult* niechce wstąpić do Ministerium doktrynerskiego. Sądzą, iż na przypadek gdyby terazniejsze Ministerium ustąpić musiało, Marszałek przyymie prezesostwo rady.

— *Nouvelle Minerve* mówi w ten sposób o nieporozumieniach gabinetów Londyńskiego i Paryżskiego: „W świecie politycznym zajmuje teraz największą notę dyplomatyczna przestana Panu *Molé* ze strony Lorda *Palmerston*. Treść teyże, jest mniej więcej następująca: „W chwili blizkiego otwarcia Parlamentu, musi koniecznoscie gabinet angielski znać jak naydokładniey położenie swoje względem Francyi. Między o-

тельственными Державами также Испанією и Португалією заключенъ былъ договоръ, но былъ ли онъ исполненъ? Со времени примѣчательнаго прохода *Донъ Карлоса* чрезъ Францію въ Испанію, родились нѣкоторые подозрѣнія объ откровенности и доверенности Французскаго Правительства; потомъ поступки сего Правительства при Пиринеяхъ, оплошность, съ какою пропускали всѣхъ чрезъ границу, составленіе при Бидассоа Карлистскаго войска получающаго продовольствіе изъ Франціи, все это содѣйствовало къ увеличенію подозрѣній. Теперь мы узнали, что уже готовы признать *Донъ Карлоса* и что его поддерживаетъ Франція. Въ слѣдствіе сего Англія объявляетъ, что она должна принять предосторожности; трактатъ соединяющій ее съ Испанією и Португалією не дозволяетъ оставлять своихъ союзниковъ; и потому Англія займетъ Пассажъ и Санъ-Себастьянъ, отправивъ туда вспомогательный корпусъ.

— Въ Тулонѣ, по причинѣ свирѣпствующихъ буръ на морѣ, не получено до 24 ч. с. м. никакихъ извѣстій изъ Африки, куда Правительство посылаетъ 2 или 3 полка, значительное количество продовольствія и военныхъ припасовъ.

31-го Декабря.

Французская Академія избрала вчера Г-на *Дюпена* своимъ Директоромъ, большинствомъ 24 противу 4 голосовъ.

— Одна изъ судебныхъ газетъ утверждаетъ, что Правительство намѣрено представить Палатамъ новый проектъ закона о тайныхъ обществахъ. Проектомъ симъ кажется уже занимаются въ Министерствѣ Юстиціи.

— *Gazette de Tribunaux* сообщаетъ, что слѣдствіе по дѣлу *Менье*, производится съ большою дѣятельностію. Кажется подтверждается слухъ, что онъ не одинъ совершилъ преступленіе, но напротивъ въ немъ замѣшаны лица подвластныя юстиціи. Говорятъ, что въ производствѣ процесса, который недавно конченъ, находится именныи списокъ заговорщиковъ, главою коихъ Францъ *Менье*, какъ человекъ надежный. Главныя черты его характера, чрезвычайная суетность, неумѣренная упорность и склонность къ самолюбію, что его уже довело до многихъ непристойностей. Такъ между прочимъ онъ имѣлъ неопределимую страсть биться объ закладъ, и когда онъ за что брался, ничто не могло его уже удержать. Онъ напр. бился объ закладъ, что можетъ выжить одну или двѣ бутылки водки, что съѣсть обѣдъ приготовленный на 10 особъ и проч. За два дня до исполненія покушенія, онъ обязался съѣсть полный горшокъ горчицы, что и сдѣлалъ, но потомъ 36 часовъ находился къ оцѣпенѣн. Дядя его Г. *Барре* исходатайствовалъ у Короля аудиенцію; утверждаетъ, что онъ хочеть все высказать, если только Король освободитъ его племянника. Президентъ Суда Перовъ, назначилъ по должности Г. *Не де ла Сомажеръ*, Адвокатомъ *Менье*.

— Въ жур. *Droit* содержится: „*Менье* ведетъ себя въ темницѣ очень странно. Князь *Деказъ* тщательно осмотрѣлъ вчера тюрьму, не сказавъ ни слова преступнику. Потомъ Г. *Паскье* допрашивалъ заключеннаго, который казался былъ въ отчаяніи, потомъ убедительно утверждалъ, что онъ вовсе не имѣеть соучастниковъ. Онъ будто убедительно просилъ, чтобы съ него сняли тюремное платье, на что Г. *Паскье* не согласился.“

— Полиція задержала вчерашній номеръ *Courrier français*, за статью, въ которой дѣлаются упреки Министрамъ за то, что въ тронной рѣчи, слишкомъ явно высказывается Королевская особа, что противно конституціоннымъ основаніямъ, по коимъ рѣчь эта должна почитаться дѣломъ Министровъ.

1-го Января.

Вчера вечеромъ Ихъ В-ва принимали дамъ дипломатическаго корпуса, приносившихъ поздравленія съ Новымъ Годомъ. Въ 9½ часовъ Полковникъ *Кастрессъ* представлялъ Королю всѣхъ военныхъ чиновъ, находящихся на службѣ въ Тюильери.

— Слышно, что приговоръ осуждающій Унтеръ-Офицера *Брюанъ* къ смерти, Король смягчилъ только заключеніемъ.

— Въ Кабинетѣ, слышно, занимаются планомъ предосторожностей, которыя будутъ соблюдаемы при выѣздѣ Короля въ большіе праздники. Сдѣлано предложеніе, чтобы при такихъ случаяхъ, составленъ былъ тройный рядъ изъ линійнаго войска и національной гвардіи, гдѣ передняя ширинга обращена будетъ лицомъ къ Королю а двѣ заднія къ публикѣ.

— О преступникѣ *Менье* ничего не доносятъ сегоднешнія газеты. Третьяго дня освобожденъ Г. *Массонъ* а сегодня Г. *Лаво*, которые по поводу покушенія были арестованы. Слѣдственный судья по ихъ требованію далъ свидѣтельство, что на нихъ вовсе не падаетъ подозрѣніе.

будуемо Монархическими опекунами а Испанію и Португалію, былъ завarty трактатъ; лещъ бытъе выполненъ? Од chwili uderzającego dostania się *D. Carlota* przez Francję do Hiszpanii, powstały niejaki podejrzenia o szczerości i dobrej wierze Rządu Francuzkiego; odtąd postępowanie tegoż Rządu przy Pireneach, niedbalstwo, z jakimъ przepuszczano wszystko przez granicę, utworzenie nad Bidassoą wojska Karolistowskiego, z Francji zaopatrywanego: wszystko to przyczyniło się do nadania wagi podeyrzeniom. Dziś dowiadujemy się, że *D. Carlos* jest bliski uznania i wspierany przez Francję. W skutku tego oświadcza Anglia, że należy jej mieć się na ostrożności; traktat łączący ją z Hiszpanią i Portugalją nie dozwala opuszczać swoich sprzymierzeńców; Anglia więc зайmie Passage i San-Sebastian posyłając tam korpus posiłkowy.

— W Tulonie dla panujących burz na morzu, nie miano po d. 24 b. m. żadnych wiadomości z Afryki, dokąd wysłał Rząd 2 a może 3 półki, i znaczne zapasy potrzeb, tudzież zapasów obozowych.

Dnia 31.

Akademia francuzka obrała dnia wczorayszego Pana *Dupin*, Dyrektoremъ своимъ, większością 24 głosów przeciwko 4.

— Jedna z gazet prawniczych utrzymuje, że zamiaremъ Rządu jest przedstawić Izhomъ nowy projekt do prawa o towarzystwachъ tajnych. Nad tymъ projektemъ pracują już podobno w Ministerjumъ sprawiedliwości.

— *Gazette de Tribunaux* donosi, że instrukcyja sprawy *Meuniego* odbywa się z wielką czynnością. Zdaje się potwierdzać, że zbrodnia tego człowieka nie jest odosobnionymъ czynemъ, ale raczej wpłątane są do niej osoby nieobce władzomъ sprawiedliwości. Mówią, że w aktachъ procesu, którego instrukcyja niedawno ukończono, znajduje się lista imienna sprzyjęzonychъ, a na ichъ czele nazwisko Franciszka *Meunier*, jako człowieka, na którymъ polegać można. Główne rysy jego charakteru, stanowią: przesadzona próżność, nadzwyczajny upor i skłonność do samolubstwa, co go do tysięcy już doprowadziło niedorzeczności. I tak: miał między innemi passją robienia rzadkichъ zakładówъ, od wykonywania których, skoro je przyjął, nie go odwrócić nie zdołało. Zakładał się np. że wypije jedną lub dwie flaszki wódki, że zje obiad na 10 osób przyrządzony i t. p. Na dwa dni przedъ spełnieniemъ zamachu, obowiązwał się zjeść pełen garnekъ musztardy, co też wykonał, ale potemъ przezъ 36 godzinъ w mocnymъ odrętwieniu zostawał. Jego stryja, Pan *Barré*, wyjednał sobie posłuchanie u Króla; zapewniają, iż chce odkryć wszystko, byleby tylko Król siostrzeńca jego ułaskawił. Prezesъ Sądu Paryżskiego, mianował z urzędu, Pana *Neu de la Sauvagère*, obrońcą *Meuniego*.

— Dziennik *Droit* powiada: „Humor *Meuniego* w więzieniu, jest bardzo fantastyczny. Xiążę *Decazes* obejrzał wczora więzienie bardzo starannie, lecz do mordercy ani słowa nie przemówił. Poźniej badał P. *Pasquier* więźnia, który zdawał się być przejęty skruchoj; zapewniał atoli jak najmocniej, że nie ma żadnych współników. Miał onъ upraszać bardzo usilnie, aby zdjęto z niego kaftan przymusowy, na co Pan *Pasquier* nie zezwolił.“

— Policya zabrała wczorayszy numerъ dziennika *Courrier français*, a to z powodu artykułu, w którymъ czyniono zarzutъ Ministromъ, że w mowie tronowej zbyt widocznie występuje osoba Króla, co się sprzeciwia zasadomъ konstytucyjnymъ, podługъ którychъ mowa ta, za dzieło Ministrówъ uważaną być musi.

Dnia 1-go Stycznia.

Wczora wieczoremъ, przyjmowali NN. Państwo Damy ciała dyplomatycznego, składające powinszowania Nowego Roku. O godzinie w pół do dziesiątej, byli przedstawieni Królowi przez Półkownika *Castres*, wszyscy wojskowi znajdujący się w Tuilleryachъ na służbie.

— Mówią, że karę śmierci, na którą podoficer *Bruyant* skazany został, złagodził Król na 10 letnie więzienie.

— Słychać, że w Gabinecie zajmują się planemъ ostrożności, mającychъ się zachować w ten czas, gdy Król z powodu uroczystychъ obchodówъ wyjeżdżać będzie. Zrobiono wnioski, ażeby w takichъ razachъ, potrójny szpalier z wojska liniowego i gwardyi narodowej był formowany, w którymъ to szpalierze ma być pierwszy szeregiemъ twarzą do Króla, adwa tylne twarzą do publiczności postawione.

— O zbrodniarzu *Meunier*, nie donoszą nic dzisiejsze gazety. Wczora uwolniono Pana *Masson*, a dzisiaj Pana *Lavaux*, którzy z powodu zamachu aresztowani byli. Sędzia instrukcyjny wydał imъ na ichъ żądanie świadectwo, że nie masz przeciwko nimъ nawet cie-nia podeyrzenia.

— *Мониторъ* пишетъ слѣдующее: „Путешественникъ идущій изъ Бильбао, 28 Декабря прибылъ въ Байонну и утверждалъ, что послѣ значительной битвы *Эспартеро* 25 ч. вступилъ въ Бильбао. Карлисты будто лишились части своей артиллеріи, а *Донъ-Карлосъ* отступилъ въ Виллафранка.“ — (Напечатана сію статью, Прусская Государственная газета при-совокупляетъ: „Поминутое извѣстіе кажется требуетъ подтвержденія; въ самомъ дѣлѣ это необыкновенный случай, что столь важное происшествіе, послѣдовавшее еще 25 Декабря, сообщено официальнымъ путемъ Французскому Правительству 1-го Января, слѣдовательно чрезъ 8 дней.“)

— Кажется, что публичныя прѣнія по дѣлу *Менье*, начнутся въ Судѣ Перовъ не позже 20 ч. с. м. Все болѣе и болѣе теряютъ надежду, открыть соучастниковъ въ преступленіи.

— Вторая экспедиція въ Константиноу, будетъ стоить большихъ издержекъ; Министерство еще въ настоящемъ мѣсяцѣ, намѣрено требовать 55 милліон. фран. (G. C.)

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ И ІРЛАНДІЯ.

Лондонъ, 28-го Декабря.

Король давалъ вчера аудіенцію Графу Вестмурландскому, въ Брейтонѣ; — доказательство, что онъ здоровъ.

— *Hampshire Telegraph* извѣщаетъ, будто ему съ точностію извѣстно, что съ 1-го Января 1837 послѣдуетъ общее чинопроизводство въ Англійскомъ флотѣ. Сто два Капитана, которые имѣютъ патенты съ 1802 и 1806 годовъ, перейдутъ въ списокъ действительныхъ или на жалованьи Контръ-Адмираловъ, или будутъ получать ту же плату будучи Капитанами. Въ действительные Контръ-Адмиралы изъ упомянутого числа не будетъ произведено болѣе 55, отъ чего число Англійскихъ Адмираловъ, которое послѣ смерти многихъ изъ нихъ уменьшилось, составляло бы опять 185 чел.

— Нѣсколько уже дней за дурною погодою и худыми дорогами, не приходятъ внутреннія и иностранныя почты; послѣднія извѣстія изъ Парижа были 22 Декабря. — Значительное количество кораблей, въ прошедшую пятницу отплывшихъ изъ Ливерпуля, загнаны на тамошній опасный мѣлъ.

— На нѣкоторыхъ чугунныхъ дорогахъ, введенныхъ паровыхъ свирѣли, которые звонкимъ своимъ голосомъ, особенно ночью, предвѣщаютъ о сближеніи паровозовъ.

— Здѣсь дѣлаютъ большія приготовленія для пиршества реформистовъ, которое будетъ дано предъ самымъ открытіемъ Парламента.

— *True Sun* дѣлаетъ слѣдующія замѣчанія о положеніи Французовъ въ Алжирѣ и вообще о Французскихъ колоніяхъ въ Африкѣ: „Неудачи, какія потерпѣло Французское войско въ Алжирѣ, побудили насъ сдѣлать нѣкоторыя замѣчанія о колоніальной системѣ нашихъ сосѣдей. Нѣсколько уже разъ высказана была правда, которую всегда можно повторять, что характеръ Французовъ и система ихъ управленія неблагоприятствуешь продолжительному утверженію власти въ колоніяхъ. Такимъ образомъ исчезла предполагаемая нѣкогда въ Гвѣанѣ стверная Франція; подобное же сдѣлалось съ новою Франціею, которая должна была осуществиться въ Канадѣ; Санъ-Доминго теперь сдѣлалось Гаитанскою республикою; Луизиана продана Американцамъ, а островъ Маврикія уступленъ Англичанамъ. Франція владѣетъ еще только четырьмя важными колоніями: Мартиникою, Гваделупою, островомъ Бурбонскимъ и Алжиромъ. Французы и теперь таковы же какъ были и прежде, всегда способны къ завоеванію, но не умѣютъ хорошо удержать того, чѣмъ завладѣли. Почти всегда лишались они своихъ добычей такъ же скоро, какъ ихъ пріобрѣтали. Очевидно, что пріобрѣтеніе Алжира болѣе вредно для Франціи нежели опасно для Англіи. Но когда Французскій Кабинетъ, сдѣлалъ вопросъ нашему Министру иностранныхъ дѣлъ, въ отношеніи Пассажа и Санъ-Себастьяна, то мы надѣемся, что Виконтъ *Пальмерстонъ* съ своей стороны будетъ требовать нѣкоторыхъ объясненій на счетъ Алжира.“

30-го Декабря.

Ихъ В-ва совершенно выздоровѣли; впрочемъ за дурною погодою вовсе не выезжаютъ.

— Катеръ *Osprey* отплылъ вчера въ Санъ-Себастьянъ съ припасами для вспомогательныхъ баталіоновъ.

— По донесеніямъ изъ Мальты отъ 8 Декабря, флотъ Адмирала *Ролля*, состоящій изъ 5 линейныхъ кораблей, 2 фрегатовъ и 3 меньшихъ кораблей, находился въ тамошнемъ портѣ.

— Князь *Поліньякъ* для поправленія здоровья живетъ въ деревнѣ въ 10 Англійскихъ миляхъ отъ здѣшней столицы. Современи прибытія своего въ Англію, онъ не являлся на большихъ обѣдахъ и вечернихъ увеселеніяхъ. (G. C.)

— *Monitor* donosi co następuję: „Podróżny jadący z Bilbao, przybył dnia 28 Grudnia do Bajonny i zapewniał, że po dosyć żwawey rozprawie, wszedł *Espartero* d. 25 do Bilbao. Karoliści mieli utracić część artylleryi swojej, a *Don Carlos* cofnął się do Villafanca.“ — (Umieszczając ten artykuł rządowa gazeta pruska, dodaje: „Wiadomość powyższa zdaje się potrzebować potwierdzenia; byłoby to istotnie rzeczą uderzającą, gdyby równie ważne wydarzenie, jakie jeszcze d. 25 Grudnia nastąpiło, dopiero na d. 1 Stycznia, a zatem w dni 8. Rządowi francuzkiemu, drogą urzędową udzielone zostało.“)

— Zdaje się, że publicznie rozprawy w procesie *Meuniego*, najdalej d. 20 b. m. rozpoczną się w Sądzie Parów. Podobieństwo wykrycia współwinnych, staje się coraz mniejszem.

— Druga wyprawa do Konstantyny, pociągnie za sobą bardzo znaczne koszty; Ministerjum ma zamiar zażądać na ten cel, w tym jeszcze miesiącu, 35 miliónów franków. (G. C.)

БРЯТАНІЯ ВІЕЛКА І ІРЛАНДІЯ.

Лондонъ, дня 28-го Грудня.

Крѣль давалъ вѣчора послуханіе Грabiemu *Westmoreland* w Brighton, co dowodzi, że Monarcha jest zdrowy.

— *Hampshire Telegraph* donosi, jakoby słyшалъ za rzecz pewną, że z dniem 1 Stycznia 1837 r. nastąpi powszechna promocya w marynarce angielskiej. Sto dwóch Kapitanów, których patenta datują od 1802 do 1806 roku, przejdą na listę czynnych, czyli pensyonowanych Kонтр-Адмиралów, albo też płatni będą jak Kapitanowie. Na rzeczywistych Kонтр-Адмиралów nie posunie się zapewne więcej, jak 55 z powyższej liczby, przez co zmniejszona od niejakiго czasu, przez wypadki śmierci liczba Admiralów Angielskich, wynosiłaby znowu 185.

— Od dni kilku, z powodu burzy i złych dróg, nie dochodzą pocztы krajowe i zagraniczne; ostatnie doniesienia z Paryża, były daty 22 Grudnia. — Znaczna ilość okrętów, które zeszłego piątku wypłynęły z Liverpool, wpędzone zostały na poblizkie i niebezpieczne mielizny tamtejsze.

— Na niektórych kolejach żelaznych zaprowadzono piszczałki parowe, które donośnym głosem swoim, zwiastują w nocney porze, zapowiadają zbliżanie się wozów parowych.

— Czyują tu wielkie przygotowania do uczty Reformistów, która na krótki czas przed otwarciem Parlamentu będzie daną.

— *True Sun* czyni następujące uwagi nad stanem Francuzów w Algierze i nad osadami francuzkiemi w ogólności: „Nieszczęście, jakiemu uległo woysko francuzkie w Algierze, skłoniło nas do niejakiхъ увагъ nad systematem osadniczym sąsiadów naszych. Już tysiąc razy powiedziano prawdę, którą zawsze powtarzać można, iż charakter Francuzów i systemat ich administracyi nie sprzyja długiemu wykonywaniu władzy w osadach. I tak: zniknęła projektowana niegdyś w Gujannie Francya Północna; podobnie stało się z nową Francją, która miała zakwitnąć w Kanadzie; St. Domingo jest teraz rzeczą-pospolitą Haitańską; Luizyana została sprzedana Amerykanom, a wyspę Maurytius odstąpiono Anglikom. Francya posiada jeszcze tylko cztery ważne osady, jako to: Martynikę, Guadelupę, wyspę Bourbon i Algier. Francuzi są dziś takiemi, jakimi byli dawniej: zawsze zdolni do zdobycia, lecz nie umieją należycie utrzymać tego, co zdobyli. Zaw sze prawie zdobycia swoje utracali tak prędko, jak zdobyli. Widać jasno, iż zdobycie Algieru więcej przyszkodzi dla Francyi, niż niebezpieczeństwa dla Anglii. Gdy zaś Gabinet Francuzki pośpieszył z uczynieniem zapytania naszemu Ministrowi interesów zagranicznych względem Passage i San-Sebastian, mamy więc nadzieję, iż zacny Vice-Hrabia *Palmerston*, żądając będzie ze swojej strony niejakiхъ objaśnień względem Algieru.“

Дня 30.

Крѣлевство Ихъ Моść są zupełnie zdrowi, jednakże dla brzydkiej pory czasu nie wyjeżdżają wcale.

— Kuter *Osprey* odплыł dnia wczorajszego z zapasami dla баталіонów pomocniczych do San-Sebastian.

— Podług doniesień z Malty, datowanych 8-go Grudnia, flotta Admirala *Rowley*, składająca się z 5 okrętów liniowych, 2 fregat i trzech pomniejszych okrętów, znajdowała się w porcie tamtejszym.

— Xiąże *Polignac* dla poratowania zdrowia mieszka na wsi, o 10 mil angielskich od tutejszej stolicy. Od czasu przybycia swego do Anglii, nie znajdował się na wielkich obiadach i zabawach wieczornych. (G. C.)

31-го Декабря.

Принцъ Эрнестъ Гессен-Филиппстальскій по причинѣ худой погоды возвратился въ Лондонъ и еще долженъ отложить свое путешествіе въ Германію.

— Слышно, что Принцъ Христианъ Датскій будущей весною сюда прибудетъ.

— Лордъ Пальмерстонъ третьего дня отправился отсюда въ свое помѣстье Бродландс.

— По донесеніямъ *Boston Herald*, сношенія Виконта Мельбурна съ Лордомъ Бруксгамомъ прекратились, ибо слышно, что Лордъ Бруксгамъ неодобряетъ нынѣшней политики Министровъ.

— Прошедшую недѣлю вывезено изъ Лондона: 98,000 унцій серебряной монеты и 136,839 унцій серебра слитками въ Гамбургъ, 1,200 унцій серебр. монеты на Мысь Доброй Надежды, 20,000 унцій серебр. монеты въ Мальту, 870 унцій серебр. монеты въ Британскую Истѣ-Индію, 8,500 унцій серебр. монеты въ Бельгію и 2,800 унцій золот. мон. на Мысь Доброй Надежды. (A.P.S.Z.)

Германія.

Мюнхенъ, 1-го Января.

Все болѣе становится вѣроятнымъ, что свиданіе Ихъ Величествъ съ Ихъ Августѣйшими дѣтьми, послѣдуетъ въ Тегернзе, и потому Король Оттонъ съ своею супругою продолжать будетъ путешествіе въ Триестъ чрезъ Тироль.

— Сегодня число больныхъ холерою есть слѣдующее: отъ вчерашняго числа 38; прибыло 14; вообще 52. Выздоровѣлъ 1; умерло 6; осталось 45. (A.P.S.Z.)

Данія.

Копенгагенъ, 3-го Января.

Къ сожалѣнію мы должны донести о болѣзни нашего любимого Короля. Изданы бюлетени Лейб-Медикомъ Др. Э. Фенгеромъ изъ Королевскаго Дворца въ Амалиенбургѣ, изъ коихъ газеты содержатъ два слѣдующіе: 2 числа: „Е. В-во прошлую ночь спалъ лучше, нежели третьяго дня, кашель менѣе мучителенъ, лихорадка не столь сильна, какъ до сихъ поръ, и Е. В-во чувствуетъ себя лучше.“ 3 числа: „Е. В-во Король въ послѣднюю ночь два часа спалъ спокойно, но въ остальную часть ночи отъ кашля не спалъ; лихорадка не прекратилась; аппетитъ хотя не великъ, впрочемъ не совсѣмъ потерянъ.“ (A.P.S.Z.)

Швеція и Норвегія.

Стокгольмъ, 26-го Декабря.

Король назначилъ центральную Комиссію для укрѣпленія Норвегіи.

— Французскій Министръ Графъ Морне, получивъ дозволеніе прожить зиму въ Парижѣ, оставилъ Стокгольмъ; во время его отсутствія, мѣсто его займетъ Маркграфъ де Валетъ.

— Архіепископъ Розенштейнъ, извѣстный въ Шведской литературѣ, въ послѣднихъ числахъ скончался близъ Упсалы на 76 году отъ рожденія.

— Норвежскій Сеймъ въ Христианіи занимается теперь совѣщаніями о бюджетѣ. Главныя его распоряженія уже приняты.

— Газета *Swenska Minerva* дѣлаетъ вопросъ, по чему нашъ дворъ не наложилъ траура по Карлу X. (G.C.)

Испанія.

Французскіе журналы между прочимъ содержатъ слѣдующее извлеченіе изъ письма отъ 24 Декабря изъ Мадрита: „О Генералѣ Эваристѣ-Санъ-Мигуэлѣ, носятъ сегодня печальные слухи. Говорятъ, что онъ слѣдуетъ примѣру Але, и что послѣднее его возвращеніе въ Сарагоссу имѣетъ только цѣлю, объявить Генералу Каироу, который назначенъ смѣнить его въ Арагоніи, что онъ не признаетъ Правительства въ Мадритѣ. Слухи эти могутъ заслуживать вѣроятіе, ибо поминутый Генералъ съ Министерствомъ, конечно въ несогласіи. Але отвѣчалъ Правительству грозными выраженіями и объявилъ, что онъ не будетъ слушаться присланныхъ къ нему повелѣній, ибо они изданы мятежнымъ правительствомъ. Могу увѣрить васъ, что Але получитъ подкрѣпленіе отъ командующаго Генерала Сьеррой Арміею.“ (A.P.S.Z.)

— Дивизія Генерала Нарваеса находится на пути въ Сорію, а дивизія Генерала Рибера въ Паленцію, гдѣ будетъ главная квартира резервнаго войска. Сегодня утверждаютъ, что все войско послано будетъ въ Наварру, для развлеченія въ разныя стороны вниманія непріятеля, когото грозное положеніе препятствовало до сихъ поръ Эспартеру напасть на него. О Гомесѣ и Але нѣтъ здѣсь никакихъ извѣстій.

— Около 60 пленныхъ изъ корпуса Гомеса, которые нѣсколько дней содержались здѣсь въ заключеніи, отведены въ Сіудадъ-Родриго. Около 100 другихъ изъ сего же корпуса, ведутъ туда же изъ провинціи Ла Манча. (G.C.)

Дня 31.

Хиже Ernest Hessen-Philippsthal, зъ причины злѣй погоды, знову powrócił do Anglii i przymuszony jest odłożyć jeszcze swą podróż do Niemiec.

— Мовіа, że Хиже Christian Дуński następujący wiosny tu jest oczekiwany.

— Lord Palmerston zawczora wyjechał ztąd do swych posiadłości Broadlands.

— Podług *Boston Herald*, stosunki Vice-Hrabiego Melbourne z Lordem Brougham przerwane zostały, gdyż mowią, że Lord Brougham nie pochwała polityki teraźniejszego Ministerium.

— Przeszłego tygodnia wywieziono z Londynu 98,000 uncyy sr. monety i 136,839 uncyy srebra w sztabach do Hamburga; 1,200 uncyy srebrnej monety na Przylądek Dobrey Nadziei, 20,000 uncyy sr. monety do Malty, 870 uncyy do Angielskich Indyj Wschodnich, 8,500 uncyy srebrnej monety do Belgii i 2 800 uncyy złotey monety na Przylądek Dobrey Nadziei. (A.P.S.Z.)

Нѣмцы.

Monachium, 1-го Стycznia.

Стае się coraz pewniejszy, iż zjazd Ich Kr. Mości z Ich Najjaśniejszymi dziećmi, nastąpi w Tegerensee, po czym Król Otton ze swą małżonką przedsięwzięcie dalszą podróż do Triestu przez Tyrol.

— Dzisiejszy stan chorych na cholерę jest następujący: Od dnia wczorajszego 38; przybyło 14; w ogóle 52. Wyzdrowiał 1; umarło 6; pozostało w leczeniu 45. (A.P.S.Z.)

Данія.

Kopenhaga, 3-го Стycznia.

Musiemy donieść niestety o złym stanie zdrowia naszego ukochanego Króla. Lekarz przyboczny Dr. E. Fenger wydał biuletyny z pałacu Królewskiego na Amalienburgu, z których następujące dwa udzielają gazety: Dnia 2: „J. Kr. Mość nocy przeszłej spał lepiej, jak zaprzestę; kaszel mniej jest gwałtowny, gorączka nie tak mocna, jak dotąd, i J. Kr. Mość, zdaje się mieć lepiej.“ Dnia 3: „Król Jmć ostatniej nocy miał dwie godziny snu spokojnego, który przez pozostałą część nocy przerywany był kaszlem; gorączka nie ustała; apetyt chociaż słaby, nie brakuje go jednak zupełnie.“ (A.P.S.Z.)

Швеція и Норвегія.

Sztokholm, 26-го Grudnia.

Król Jmć mianował kommissyą centralną do fortyfikacyi Norwegii.

— Minister francuzki, Hrabia de Mornay, otrzymawszy pozwolenie przepędzenia zimy w Paryżu, opuścił Sztokholm; podczas nieobecności zastępować go będzie Margrabia de la Valette.

— Arcy-Biskup Rosenstein, zaszczytnie w literaturze szwedzkiej znany, umarł ostatnimi dniami niedawno Upsali, w 76 roku życia.

— Seym Norweskі w Christyanii, zajmuje się teraz rozprawami budżetu. Głównego rozporządzenia, zostały już przyjęte.

Gazeta *Swenska Minerva* czyni zapytanie, dla czego dwór nasz nie przywdział żałoby po zgonie Karola X. (G.C.)

Испанія.

Dzienniki francuzkie między innemi zawierają następujący wyjątek z listu pisanego z Madrytu pod d. 24 Grudnia: „Zasmucające były dzisiaj w obiegu pogłoski o Jenerale Evaristo San Miguel. Mowią, iż on poszedł za przykładem Jenerala Alaix, i że śpieszny jego odwrot do Saragossy, miał tylko na celu odkryć Jenerałowi Quiroga, który ma go zamienić w Arragonii, iż on nieuznae Rządu w Madrycie. Pogłoski te zdają się zasługiwać na wiarę, gdyż bezwzględnie nie najlepsza panuje zgoda pomiędzy pomienionym Jenerałem a Ministerium. Alaix odpowiedział Rządowi w zagrażających wyrazach i oświadczył, iż niebędzie posłusznym przystanym mu rozkazom, gdyż są wydane od Rządu buntowniczego. Mogą Włanow zapewnić, że Alaix wsparty będzie przez Jenerała dowodzącego wojskiem północnem.“ (A.P.S.Z.)

— Dywizya Jenerała Narvaez jest w pochodzie do Sorry, a dywizya Jenerała Ribero do Palencyi, gdzie będzie główna kwatery woyska odwodowego. — Dziś zapewniają, że wszystkie woysko będzie posłane do Nawarry dla zwrócenia w różne strony uwagi nieprzyjaciela, którego groźne stanowisko przeszkadzało dotąd, że E-spartero nie mógł na niego uderzyć. O Gomezie i Alaixie, nie mamy tu żadney wiadomości.

— Około 60 jeńców z korpusu Gomeza, którzy od dni kilku w jednym z tutejszych więzień trzymani byli, odprowadzono do Ciudad-Rodrigo. Blisko 100 innych z tegoż korpusu, prowadzą tamże z prowincyi la Mancha. (G.C.)

К и т а й.

Английскіе журналы сообщаютъ слѣдующее Китайское постановленіе, противу распространѣнія Христіанской вѣры въ Китаѣ: „Приказаніе Шацмейстера Гоо и Верховнаго Судьи Ванз провинціи Кантона, для строгаго запрещенія Христіанской вѣры, для задержанія иностранныхъ книгъ, для улучшенія человеческого сердца и соблюденія хорошаго порядка. — По Императорскому повелѣнію объявляемъ народу, что въ разныя времена Европейцы проникали во внутренность Государства, для проповѣданія Христіанской вѣры, печатанія тайныхъ книгъ, учрежденія собраний, и для обмана нѣкоторыхъ людей. Многіе Китайцы сдѣлались Христіанами и сами потомъ проповѣдывали. Когда это сдѣлалось извѣстнымъ, главные виновники тотчасъ казнены, ихъ приверженцы выдержали потомъ свой приговоръ въ темницахъ, а тѣ, которые не хотѣли отрѣчься Христіанской вѣры, были изгнаны въ Магометанскій городъ, чтобы служили тамъ какъ рабы. Но на пятидесятомъ году тайно прибыли во внутрь Государства изъ Кіенъ Лунъ три Европейца, Ло-Матамъ, Гау-Кіенъ-Санъ, По-Бинъ-Луонъ для проповѣдыванія, а на двадцатомъ году, изъ Кеа-Кингъ прибыли еще два Европейца въ Государство съ тою же цѣлю, Ламъ-Луо-Ванъ и Николамъ; но они въ разныя времена всѣ посажены подъ арестъ и приговорены къ смерти или изгнаны. Когда Христіане такимъ образомъ повсюду были преслѣдуемы, то сими средствами къ счастью успѣли уничтожить эту вѣру. Но весною прошлаго года, нѣсколько Англійскихъ кораблей *) подъ какимъ-то предлогомъ, крейсировало вдоль Китайскихъ береговъ, и они развозили нѣкоторые Европейскія книги; а такъ какъ эти книги клонятся къ тому, чтобы основательно сей вѣры, по имени Иисусъ, вѣрить и почитать его, то изъ сего видно, что сѣя вѣра есть таже Христіанская, которая въ разныя времена со всею строгостію была преслѣдуема. — Европейцы болѣею частію живутъ въ Макао и туда отправлена депутація, которая одного человека по имени Кине-а-Фли, содѣйствовавшаго къ печатанію книгъ, арестовала, и перехватила восемь Европейскихъ книгъ. Мы донесли уже о томъ Императору, и приказали всѣмъ Государственнымъ чиновникамъ втораго разряда, что всакій имѣющій Христіанскія книги, въ продолженіе 6 мѣсяцевъ долженъ доставить ихъ окружнымъ чиновникамъ, если не хочетъ подвергнуться строгому наказанію. Желать распространенія Европейской Христіанской вѣры, значить обманывать народъ. Вѣра эта въ самомъ дѣлѣ, есть порча нравственности и человеческого сердца, потому она во все времена была запрещена, и по ученію нашихъ предковъ, прошедшее должно быть правиломъ для будущаго. Невѣжественный народъ легко дается въ обманъ, но съ трудомъ переувѣряется. Необходимое дѣло, бороться съ предрасудками. Кто забываетъ свои обязанности и склоняется къ предрасудкамъ по интересу или легкомыслію, вступая въ помянутую секту, печатаетъ книги и раздаетъ ихъ, таковой никакъ не избѣгнетъ наказанія. Кто по невѣжеству сдѣлаетъ погрѣшность, заслуживаетъ сожалѣніе. Мы не имѣемъ намѣренія наказывать, не изслѣдовавъ прежде, и потому мы всякому напоминаемъ, исправиться. Мы объявляемъ это постановленіе для сведенія всѣхъ чиновниковъ юстиціи. Каждый изъ васъ имѣетъ дарованія, каждый имѣетъ фамилію. Вы должны читать полезныя книги и заниматься приличными дѣлами. Къ чему вѣрить сказкамъ, въ коихъ нѣтъ правды и которыя только портятъ сердце человека? Для чего ищите вы низкой корысти и приговариваете этимъ для себя пагубу. Отселѣ даемъ мы срокъ на 6 мѣсяцевъ, въ продолженіе коего книги должны быть отданы, если имѣющій ихъ не хочетъ подвергнуться наказанію. На пути заблужденія вы еще не далеко ушли. Кто явится по собственному внушенію, тотъ хорошо будетъ принять. А потому немедленно размыслите; приготовьтесь и будьте лучшими, чтобы не наступило время, когда никакія средства не помогутъ. Если по истеченіи предположеннаго срока, вы еще не откажетесь отъ этой вѣры и отъ проповѣди, то вы строго будете преслѣдуемы и суждены. Потерпите ли вы, чтобы въ наше счастливое время распространялись заблужденія? Вы, которые наслаждаетесь миромъ, вы должны распространять правду и ниспровергать заблужденіе, уменьшать секты, и слѣдовать вѣрѣ Кинговъ, нашихъ предковъ, съ которою процвѣтаетъ миръ и добродѣтель и дозволяетъ вамъ добрымъ подданнымъ жить въ это время. Вотъ чего мы душевно желаемъ. Тау-Квангъ, въ 4 мѣсяцѣ, 16-го года.“ (A.P.S.Z.)

*) На нихъ какъ извѣстно, находился неутомимый миссіонеръ Карлъ Гизлафъ.

С х и н у.

Дzienniki Angielskie udzielają następujące Chińskie postanowienie przeciwko rozszerzeniu Chrześcijaństwa w Chinach: „Rozkaz Podskarbiego Goo i Naywyższego Sędziego Kam prowincyi Kantonu, dla ścisłego zakazania Chrześcijaństwa, dla odebrania ksiąg cudzoziemskich, dla nlepszenia serca ludzkiego i dla utrzymania dobrego porządku. Na rozkaz Cesarski ogłaszamy narodowi, że w różnych czasach weszli do granic państwa Europejczycowie dla przepowiadania Chrześcijaństwa, drukowania ksiąg tajemnych, odbywania zgromadzeń i oszukiwania pewney liczby osób. Wielu Chińczyków zostało Chrześcijanami i sami potem przepowiadali. Gdy się to stało wiadomem, główne osoby natychmiast były ścięte, stronnicy ich skazani zostali na więzienie, a ci, którzy się nie chcieli wyrzec chrześcijaństwa, wygnani do miasta Mohamedańskiego, ażeby tam służyli za niewolników. W pięćdziesiątym jednak roku tajemnie przybyli do państwa z Kien-Lung trzej Europejczycowie, Lo Matham, Gai-Kien-San, Po-Bin-Luon dla przepowiadania, a w dwudziestym roku, również i w tymże celu przybyli w granice państwa dwaj inni Europejczycowie, Lam-Yuo-Fan i Nicolam; lecz wszyscy oni w różnych czasach byli poymani i osądzeni na śmierć lub wygnani. Gdy chrześcijaństwo takim sposobem wszędzie było prześladowane i sądzono, przez te zatępnione środki, szczęściem, religia ta zniszczoną została. Lecz wiosną roku przeszłego kilka okrętów Angielskich *) pod jakimś pozorem, żeglowało wzdłuż brzegów Chińskich, rozdając księgi Europejskie, a ponieważ księgi te dążyły do zaszczerpienia wiary, w założyciela religii, imieniem Jezusa, i czci jego, więc się pokazują, że religia ta jest tąż chrześcijańską, która w rozmaitych czasach, z całą surowością prześladowana była. — Europejczycowie mieszkają po większej części w Macao, tam więc wysłana została deputacja, która człowieka imieniem Kine-a-Fli, dopomagającego do drukowania ksiąg zatrzymała, i ośm ksiąg Europejskich skonfiskowała. Uczyniliśmy już doniesienie Cesarzowi i rozkazaliśmy wszystkim urzędnikom państwa drugiego rzędu, iż każdy, mający księgi chrześcijańskie, w przeciągu sześciu miesięcy obowiązany jest oddać obwodowym swym urzędnikom, jeśli niechce podlegać naysroźszej karze. Chocież rozszerzyć chrześcijańską religią Europy, jest to narod oszukiwać. Religia ta w rzeczy samej jest ruiną moralności i serca ludzkiego; dla tego też we wszystkich czasach była ona prześladowana, a podług nauki naszych przodków, przeszłość jest prawidłem dla przyszłości. Lud nieświadomy pozwala się łatwo oszukiwać, lecz z trudnością nauczyć. Konieczną więc jest rzecz walczyć przeciwko przesądom. Ktokolwiek odstępuje od swego obowiązku i oddaje się przesądom z interessu lub lekkomyślności, zdradza siebie i nie ujdzie kary. Nie mamy zamiaru karania nie wywieidziawszy się pierwiej; dla tego więc przypominamy każdemu poprawić się. Ogłaszamy postanowienie to, dla wiedzy wszystkich urzędników sprawiedliwości. Każdy z was ma pojęcie, każdy ma familię; powinniście czytać księgi pożyteczne i zatrudniać się rzeczami przyzwoitemi. Do czegoż wierzyć powieściom, w których nic niema prawdziwego, a które tylko psują serce człowieka? Dla czego szukacie nikczemnych zysków i tym przepaść sobie gotujecie? Postanawiamy odtąd sześciomiesięczny termin, w przeciągu którego księgi te mają być oddane, jeśli posiadacz niechce ściagnąć kary. Nie daleko jeszcze postąpiliście na drodze błędu. Kto się stawia z własnego natchnienia, ten dobrze będzie przyjętym. Natychmiast więc weyďtecie w siebie, przygotowiecie się i poprawcie, ażeby nie nadeszła godzina, gdzie żaden szrodek nie będzie pomocnym. Lecz, gdy po upłynięniu zakreszonego czasu będziecie jeszcze uznawać tę religią i przepowiać, tedy surowie będziecie prześladowani i sądzeni. Możemyż znieść, ażeby w tych czasach szczęścia, błąd się rozszerzał? Wy, którzy się cieszyicie pokojem, powinniście rozszerzać prawdę, wykorzeniać błędy, umniejszać sekty, a naśladować religią Kingow, naszych przodków, z którą kwitną pokoy i cnota, i która wam dobrym poddanym pozwala być w tych szczęśliwych czasach. Oto jest czego życzymy. Tau-Kwang w 4-tym miesiącu 16-go roku. (A. P. S. Z.)

*) Na okrętach tych, jak wiadomo, znajdował się niezmordowany Missyonarz Karol Gützlaiff.